

เพิ่มพลัง

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ด้วยปัญญาประดิษฐ์ สู่ทิศทางการ
การศึกษาแห่งอนาคต

อาจารย์เปี้ยก:
อภินันท์ สิริรัตนจิตต์

กำลังศึกษาปริญญาเอก (หลักสูตรและการสอน)
ค.ม. (หลักสูตรและการสอน)
พร.บ. (ปรัชญา) เกียรตินิยมอันดับ 2

เพิ่มพลังแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ด้วยปัญญาประดิษฐ์ สู่วิศทางการศึกษา
แห่งอนาคต

อภินันท์ สิริรัตนจิตต์

รายการบรรณานุกรม

อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์. (2568). เพิ่มพลังแผนพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาด้วยปัญญาประดิษฐ์สู่ทิศทางการศึกษา
แห่งอนาคต. สงขลา: AP Book and Infopreneur.

พิมพ์/เผยแพร่ครั้งที่ 1: กรกฎาคม 2568

จำนวน 134 หน้า

สารบัญ

คำนำ	xi
บทนำ	1
สู่ทิศทางการศึกษาแห่งอนาคต	6
บทที่ 1 ประมับบทแห่ง AI กับการวางแผนการศึกษา ในศตวรรษที่ 21	11
วิวัฒนาการของการวางแผนคุณภาพในโลกการศึกษา	11
AI กับการเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของแผนพัฒนาการศึกษา	12
ความสามารถของ ChatGPT ในฐานะ“ผู้ช่วย นักวางแผน”	13
ตัวอย่าง Prompt	14
เครื่องมือ AI ที่แนะนำ	15
Workshop	15
Checklist	16
บทที่ 2 สร้างวิสัยทัศน์และพันธกิจให้ตอบอนาคตด้วย AI	18
หลักการกำหนด Vision & Mission ที่มีพลัง	18
วิเคราะห์บริบทท้องถิ่นกับนโยบายชาติด้วย AI	19
สร้างฉบับร่างด้วย Prompt ที่แม่นยำ	19
ตัวอย่าง Prompt	19
เครื่องมือ AI ที่แนะนำ	20
Workshop	20
Checklist	21

บทที่ 3 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมอย่างมียุทธศาสตร์	
ด้วย SWOT+AI	23
การทำ SWOT Analysis อย่างแม่นยำ	24
การรวบรวมข้อมูลจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน ผ่าน AI	25
ใช้ AI วิเคราะห์แนวโน้มในระดับพื้นที่/โลก	25
ตัวอย่าง Prompt	25
เครื่องมือ AI ที่แนะนำ	26
Workshop	26
Checklist	27
ตัวอย่างการวิเคราะห์ SWOT	28
 บทที่ 4 กลยุทธ์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน แม่นยำ	
และขับเคลื่อนได้จริง	32
การแปลง SWOT สู่อุตสาหกรรม	32
ออกแบบเป้าประสงค์แบบ SMART	33
ใช้ AI เป็นตัวช่วยกำหนดยุทธศาสตร์เฉพาะพื้นที่	34
ตัวอย่าง Prompt	34
เครื่องมือ AI ที่แนะนำ	35
Workshop	35
Checklist	36
 บทที่ 5 พัฒนาตัวชี้วัด (KPI) และระบบประเมินผล	
ด้วย BSC + AI	38
การใช้ Balanced Scorecard ในการติดตามแผน	38
การออกแบบ KPI ที่วัดได้และปรับได้	39
การใช้ AI วิเคราะห์ความสอดคล้องของ KPI กับเป้าหมาย	40

ตัวอย่าง Prompt	40
เครื่องมือ AI ที่แนะนำ	40
Workshop	41
Checklist	41
ตัวอย่างการจัดทำ KPI	42
บทที่ 6 เขียนแผน/โครงการอย่างมืออาชีพ	
ด้วย Prompt ที่ใช้	47
โครงสร้างโครงการที่ดี (6W1H)	47
การใช้ Prompt เพื่อช่วยร่างโครงการที่ชัดเจน	48
วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการด้วย AI	48
ตัวอย่าง Prompt	49
เครื่องมือ AI ที่แนะนำ	49
Workshop	50
Checklist	50
ตัวอย่างการเขียนโครงการ โดยใช้ claude.ai	51
บทที่ 7 การบริหารแผนสู่การปฏิบัติด้วย AI Dashboard	
และ Monitoring Tools	63
การติดตามแผนรายเดือน/รายไตรมาส	63
สร้าง Dashboard สรุปผลด้วย AI	63
ใช้ Power BI หรือ Google Sheets เชื่อมข้อมูล	64
ตัวอย่าง Prompt	64
Workshop	65
Checklist	65

บทที่ 8 ประกันคุณภาพภายใน-ภายนอกแบบดิจิทัล	
ด้วยความร่วมมือของ AI	68
โครงสร้างระบบประกันคุณภาพ	68
การใช้ ChatGPT ในการเขียน SAR และสรุปผล	
ประเมิน	69
ประเมินตนเองจากข้อมูลจริงผ่าน AI	69
ตัวอย่าง Prompt	70
เครื่องมือ AI ที่แนะนำ	70
Workshop	71
Checklist	71
 บทที่ 9 จัดการประชุมและสื่อสารแผน	
ด้วย AI Co-Pilot	73
การใช้ AI สรุปการประชุมแผน	73
การสื่อสารแผนผ่าน Slide/Infographic AI	73
จัดประชุมกลุ่มย่อยโดยมี ChatGPT เป็นผู้ช่วย	
Note Taker	74
ตัวอย่าง Prompt	74
เครื่องมือ AI ที่แนะนำ	75
Workshop	75
Checklist	75

บทที่ 10 ก้าวต่อไปของการวางแผน วัฒนธรรม	
คุณภาพ และ AI เพื่อความยั่งยืน	78
การสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการวางแผน	78
นำ AI ไปใช้ในระดับห้องเรียน สำนักงาน และ	
ชุมชน	78
สร้างเครือข่าย “AI for Education Planning”	79
ตัวอย่าง Prompt	79
เครื่องมือ AI ที่แนะนำ	79
Workshop	80
Checklist	80
บทส่งท้าย	82
ภาคผนวก	85
เกี่ยวกับผู้เขียน	

✧ คำนำ

ในช่วงเวลาแห่งความเปลี่ยนแปลงที่เทคโนโลยีดิจิทัลได้แทรกซึมเข้าสู่ทุกมิติของชีวิตมนุษย์ ระบบการศึกษาย่อมมีโอกาสหยุดนิ่งอยู่กับอดีต แต่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทิศทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของโลกที่หมุนเร็วขึ้น

หนังสือเล่มนี้เกิดขึ้นจากความเชื่อมั่นว่า **เทคโนโลยี AI โดยเฉพาะ ChatGPT** มิใช่เพียงเครื่องมือสำหรับความบันเทิงหรือการเขียนข้อความเท่านั้น แต่สามารถเป็น “คู่คิด” ทางยุทธศาสตร์สำหรับนักการศึกษา นักวางแผน ครู และผู้บริหารทางการศึกษาในการวิเคราะห์ กำหนด ทิศทาง และออกแบบแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่าง ลุ่มลึกและแม่นยำ โดยผู้เขียนได้บูรณาการองค์ความรู้ด้าน นโยบายการศึกษา การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และศักยภาพ ของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ มาร้อยเรียงเป็นระบบ พร้อมแนวทางการใช้งานจริง มีเครื่องมือ Prompt ตัวอย่าง และกิจกรรมที่ผู้อ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทันที หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นทั้งแรงบันดาลใจและ คู่มือสำหรับผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ที่เชื่อมั่นในพลังของ “การวางแผนที่มีข้อมูลและเทคโนโลยีสนับสนุน” เพื่อสร้างคุณภาพที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

ด้วยความปรารถนาดีจากใจ

อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์

กรกฎาคม, 2568

แม้ว่า AI จะไม่ใช่ “คำตอบสุดท้าย”
แต่ก็เป็น “เครื่องมือเริ่มต้น” ที่ทรงพลังในการนำพาแนวคิด
สู่การปฏิบัติจริง

บทนำ

บริบทแห่งการเปลี่ยนผ่านเมื่อโลกเข้าสู่ยุคแห่ง AI

โลกการศึกษาในปัจจุบันกำลังเผชิญกับแรงกระเพื่อมหลายด้าน ทั้งด้านเทคโนโลยี สังคม เศรษฐกิจ และความคาดหวังของผู้เรียนที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ความรู้ที่เคยใช้เวลาสั่งสมนานหลายปีกลับถูกแทนที่ด้วยข้อมูลมหาศาลที่สามารถประมวลผลได้ในเวลาเพียงไม่กี่วินาทีผ่านเทคโนโลยีที่เรียกว่า “ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI)” หนึ่งในนวัตกรรม AI ที่ได้รับความนิยมและมีศักยภาพสูงในแวดวงการศึกษาคือ ChatGPT ซึ่งสามารถเป็นได้ทั้งผู้สอน ผู้สื่อสาร และผู้ให้คำปรึกษาเชิงกลยุทธ์ โดยเฉพาะในงานด้านการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่ต้องอาศัยการคิดวิเคราะห์ การเขียนเชิงระบบ การออกแบบยุทธศาสตร์ และการติดตามประเมินผล ทั้งหมดนี้ AI สามารถมีบทบาทเป็น “ผู้ช่วย” ที่ทรงพลังได้อย่างน่าทึ่ง

ทำไมต้อง “วางแผนคุณภาพ” ในยุคดิจิทัล

การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือหัวใจของการขับเคลื่อนโรงเรียนและองค์กรทางการศึกษาให้ก้าวไปในทิศทางที่ชัดเจน มีเป้าหมาย และสามารถปรับตัวได้อย่างยืดหยุ่นต่อความเปลี่ยนแปลงในอนาคต การวางแผนที่ดีต้องตอบคำถาม 3 ข้อพื้นฐาน ได้แก่ เรากำลังอยู่จุดใด? (สภาพปัจจุบัน) เราจะไปที่ไหน? (เป้าหมาย) และเราจะไปอย่างไร? (กลยุทธ์และการดำเนินการ) โดยในอดีตการวางแผนต้องอาศัยการรวบรวมข้อมูลจำนวนมาก